

Meie Aeg

KRISTLIK BÜLLETÄÄN

NR. 2 (14)

1991

3. AASTAKÄIK

«Esimesest leheküljest viimaseni räägib Piibel Jeesusest. Tema on selle raamatu peakangelane; Tema on Piibli peateema. Ilma Temata poleks Piiblit kirjutatudki. Piibli jutustus Jeesusest ja Tema mõju selle raamatu iga kirjateksti taga annab Raamatute Raamatule võrratu väe.

Ilma Jeesusest oleks Piibel samasugune nagu kõik teised raamatud, mis elavad hetke ja vajuvad siis unustusse; Tema tõttu on see raamat õnnistanud inimkonda paljude põlvkondade jooksul ning selles peituvate tõdede valgustav ja pühitsev mõju on tänapäeval suurem kui kunagi varem. Alles siis, kui oleme leidnud Piiblist Jeesuse, hakkame seda raamatut mõistma; alles siis tunneme, kuidas selle lehekülgedelt voolab meie ellu jõud.

Jeesuse leidmine Piiblist — mitte ainult evangeeliumidest, vaid Piibli igast raamatust — tähendab selle raamatu kõige suurema aarde leidmist, võtme leidmist selles peituvate saladuste juurde ning ukse avamist rikkalikku võimalikku varakambris. Siis asetub iga asi oma õigele kohale. Ajalugu, suguvõsaregistrid, ettekuulutused ja ilmutused omandavad uue ilme, kuna igaüks neist täidab oma tähtsat osa Jeesuse Kristuse võrratu isiku avajana.

Oled sa leidnud Piiblist Jeesuse, võrratu Jeesuse? Otsime Teda koos! Leheküljel lehekülje haaval muutub Jeesuse kuju üha selgemaks ning Tema imelise armastuse sära üha nähtavamaks.»

A. S. MAXWELL

KÄESOLEVAS NUMBRIS:

Suurnädalale mõeldes
Kümne käsu kehtivusest
Sümbolid tunnistavad
Kristusest
Mõtteid seoses «Uue Ajastu
Liikumisega»

SEE RAAMAT ON SIIND OODANUD

Oli saabunud aasta 1984. Pääsküla kõrged männid kõikusid vaikselt tuules. Nende ülevad kroonid kõrguses ei olnud aastatega eriti muutunud. Oli veel talv, aga ometi oli looduses ja lindude käitumises tunda elavnemist. Kevad hõljus õhus ja see ei jätnud mändide all sagivaid inimesi ükskõikseks, ka mind mitte.

Seadsin sammud naabermaja poole. Läksin küll otsustavalt, kuid süda lõi ikkagi natuke kiiremini kui tavaliselt. Kas saan oma soovile vastuse?

Peale uksekella helinat kuulsin oma armsa onu lahket kutset sisse astuda. Soovisin ilma pikemata rääkida asjast, milleks tulin. Millegipärast oli mul sellega nüüd kiire.

Onule oli aastakümneid olnud südamelähedaseks võimalik elu. Sellepärast oli minu küsimus seekord kannatamatu ja otsekohene: «Mul on soov alustada Piibli uurimisega. Kas sa saad mind selle raamatu saamisel või vähemalt laenamisel aidata?»

Onu silmitses mind natuke aega vaikides, esitas siis mõned küsimused, ilmselt selleks,

et veenduda, kas mu soov oli tõesti tõsine. Oli ju veel stagnaeg ja Pühakiri defitsiitsete raamatute nimistus. Mõistsin tema sõnatut küsimust: Kuidas see soov sul ikkagi tekkis?

Seejärel sirutas ta käe, võttis riulilt kaantega väikese raamatu, ja veel praegugi kõlavad mu kõrvus need armastust õhkuvad sõnad: «Võta, siin ta on. Juba ammu on see raamat sind oodanud. Muretse sin ta selleks, et sulle kinkida!» Olin üllatunud — minu jaoks oli Piibel olemas! Onu südamest tulevad sõnad kinkinud (Järg 5. lk.)

KÜMNE KÄSU KEHTI- VUSEST

«Meie Aja» eelmisest numbrist lugesime, et «käsk on hea, kui keegi seda käsitleb käsu kohaselt» (1 Tm 1, 8), teisiti öeldes, sellena, millena Jumal selle andis — eelkõige patu määratlejana. Piibel ütleb ju, et «käsu kaudu tuleb patu tundmine» (Rm 3, 20), sest «patt on see, mis on käsu vastu» (1 Jh 3, 4).

Kümme käsku, mis on Piiblis kirjas 2 Ms 20, 1-17, kirjutab Jumal ise kivilaudadele ja andis u. 3500 aastat tagasi Siinail Moosese vahendusel iisraellastele. Seetõttu on paljudele küsimuseks, kas käsud kehtivad samal kujul ka mitte-iisraellastele kristlikul ajastul? Püüame leida vastuse Piiblist.

Selle poolt, et kümme käsku on samal kujul kehtivad ka meile, räägivad mitmed tõsiasiad. Kõigepealt —

SAMA JUMAL.

Me usume ja soovime «teenida» sama Jumalat. Jumal, keda Iisrael tundis, ja kes Moosese vahendusel oma käsud andis, on ainuke tõeline Jumal. Ta ise küsib: «Kas on muud Jumalat kui mina?» (Jes 44, 8) ja vastab: «Enne mind ei ole olnud ühtki jumalat ega tule ühtki pärast mind!» (Jes 43, 10). Kuna Tema on «ühest ainsast teinud kogu inimkonna kõige maa peale elama» (Ap 17, 26), peaksid kõik rahvad Teda oma Jumalaks pidama ja Tema tahetega arvestama. Piibel ütleb ju: «Või on Jumal ükspäinist juutide Jumal? Eks ta ole ka paganate Jumal? Jah, tõesti ka paganate Jumal!» (Rm 3, 29). Pealegi on kristlastele üle kantud varem ainult iisraellastele kuulunud vaimulikud õnnistused: «Aga kui te olete Kristuse omad, siis clete ka Aabrahami sugu ja pärijad töötuse järgi» (Gl 3, 29). «Ei ole ju juut see, kes seda on välispidi... vaid juut on see, kes seda on seespidi» (Rm 2, 28, 29).

Teiseks tõsiasiaks on

KÄSKUDE IGA.

Sisuliselt olid kümme käsu põhimõtted maksvad enne, kui Jumal kümme käsku kirjal-

kult andis. Jumal oli need juba Aadamale teatavaks teinud. Neid anti põlvest põlve edasi suuliselt. Ehkki Piiblis pole sellest otseselt kirjutatud, on kindel see, et Jumal rääkis inimestele palju rohkem, kui Piiblis kirjas. Kaudseid tõendeid käsu põhimõtetest teadlik olemise kohta on Piiblis enam kui küllalt. Analüüsigem enne Moosest elanud inimeste kohta kirjutatud, ja me veendume selles.

Jumal hoiatas Kaini, et patt, s.o. käsusit ülcastumine (vt. 1 Jh 3, 4) varitseb teda. Kain ei loobunud halbade mõtetest ja sai vennatapjaks. Vt. 1 Ms 4, 6-12. Kui tapmist keelavat käsupõhimõtet poleks toorkord olnud või Kain poleks sellest teadlik olnud, poleks Jumal Kaini süüdi mõistnud ja karistanud.

Noa ajal kehtisid moraalinormid, käsupõhimõtted, mille alusel Noa osutus õigeks, enamik inimesi aga sedavõrd patusteks, et ei kõlvanud enam maa peal elama.

Aabrahami kohta tunnistas Jumal: «Aabraham kuulis mu sõna ja pidas, mis ma käskisin pidada — mu käske, seadusi ja õpetusi» (1 Ms 26, 5).

Veel enne Siinai juurde jõudmist tegi Jumal Moosese vahendusel iisraeli rahvale etteheiteid: «Kui kaua te tõrgute pidamast minu käske ja käsüõpetust?» (2 Ms 16, 28). Jumala käsud ei saanud olla neile uudiseks. Vastasel korral poleks Jumal öelnud: «Kui kaua te tõrgute...»

Taolisi näiteid võiks tuua veeigi, aga juba toodudki räägivad selget keelt.

Käskude kehtivuse kolmandaks tõendiks on

VIITED KÜMNELE KÄSULE UUES TESTAMENDIS.

Võrrelegem kümme käsku Uues Testamendis kirjutatuga. Leheruumi kokkuhoiu mõttes toome ära vaid ilmekaima.

1. käsk keelab ebajumalad. Vt. 2 Ms 20, 2.3. 1 Kr 8, 5.6. loeme: «Sest kuigi on olemas niimetatud jumalaid... on meil ometigi ainult üks Jumal.» 1 Jh 5, 21: «Lapsukesed, hoiduge ebajumalast!» Mt 6, 24: «Ükski ei või teenida kaht isandat.» Ef 5, 5: «Mitte ühelgi hoorajal ega ropul ega ahnel, kuna ta on ebajumala ori, ei ole pärandit Kristuse ja Jumala riigi.»

2. käsk keelab jumalakujude ja -piltide valmistamise ja nende kummardamise kultu-
sobjektidena. Vt. 2 Ms 20, 4-6. Rooma 1, 22.23. loeme:

«Kiites endid targaks, on nad saanud jõledaks ja on kadumatu Jumala au vahetanud kaduva inimese ja lindude ja neljajalgsete ja roomajate sarnase kuju vastu.» 1 Kr 10, 14: «Sellepärast, minu armsad, põgenege ebajumalateenistuse eest!»

3. käsk keelab Jumala nime asjatu nimetamise. Vt. 2 Ms 20, 7. Juudid tundsid Jumala nime vastu sellist aukartust, et seda naljalt asjatult ei nimetatud. Nende hulgas oli levinud teistsugune pahe — oma väidete kinnitamine vandega. Selle mõistis Jeesus hukka: «Aga mina ütlen teile: ärge üldse vanduge, ei taeva juures, sest see on Jumala aujärg; ega maa juures, sest see on tema jalgealune järg...» Mt 5, 34.35. Taeva juures vandumine sarnaneb Jumala nimel vandumisega. Meie väited peaksid olema õiged, nii et meil pole tarvis neid vandega kinnitada.

Apostlite tegude raamatu 19. peatükis on hoiatav lugu Jeesuse nime väärtarvitamisest (Vt. Ap 19, 13.15.16).

4. käsk kohustab pühitsema hingamispäeva. Vt. 2 Ms 20, 8-11.

Vaadates tulevikku, aastakümneid hiljem toimuvale Jeruusalemma hävingule, teatas Jeesus, et kristlastel tuleb hävingule määratud linnast põgeneda. Sellega seoses manitses Ta neid mitte unustama hingamispäeva pühadust: «Ent paluge, et teie põgenemine ei juhtuks talvel ega hingamispäeval» (Mt 24, 20). See manitsus pole aegunud. Ka meie ei tohi unustada hingamispäeva pühadust isegi eriolukordades.

5. käsk kutsub üles austama oma vanemaid. Vt. 2 Ms 20, 12. Ef 6, 1-3 loeme: «Lapsed, kuulake oma vanemate sõna Issandas, sest see on õige...»

6. käsk keelab tapmise. Vt. 2 Ms 20, 13.

Gl 5, 21 on kirjutatud: «Tapmised, joomised, pidutsemised ja muud sellesarnast, millest ma teile ette ütlen, nagu ma ka juba enne olen öelnud, et need, kes teevad seesugust, ei päri Jumala riiki.» «Igaüks, kes vihkab oma venda, on inimsetapja...» 1 Jh 3, 15.

7. käsk keelab abielurikkumise. Vt. 2 Ms 20, 14 (vanemas piiblitõlkes s. 13).

Nii nagu 6. käsk hõlmab rohkem kui otsest tapmist, nii hõlmab ka 7. käsk rohkem kui vaid abieluinimeste suhteid, ja käib ka vallaliste kohta. Mt 5, 28 on kirjas Jeesuse sõnad: «Aga mina ütlen teile, et igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on

juba abielu rikkunud temaga oma südames.» 1 Kr 6, 9, 10 loeme: «Ärge eksige: hoora-
jad... ja abielurikkujad ja salajased ropud ja poisipilas-
tajad (homoseksualistid)... ei
päri Jumala riiki.»

8. käsk keelab varastamise. Vt. 2 Ms 20, 15 (vanemas tõl-
kes s. 13) 1 Kr 6, 10 loeme: «...
vargad... ja anastajad ei päri
Jumala riiki.»

9. käsk keelab valetunnis-
tuse andmise. Vt. 2 Ms 20, 16.
Seegi käsk hõlmab rohkem
kui vaid teise kohta valetun-
nistuse andmist. Ef 4, 25 on
kirjutatud: «...jätke maha
vale ja rääkige tõtt...»

10. käsk keelab võõra hi-
mustamise. Vt. 2 Ms 20, 17
(vt. s. 14).

Apostel Paulus kirjutab Roo-
ma 7, 7: «Ent pattu ma ei
oleks tundnud midugi käsu
kaudu; sest ma ei oleks kur-
jast himust midagi teadnud,
kui käsk ei oleks öelnud: «Sa
ei tohi himustada!»

Kümme käsku on

KOKKUVÖTLIKULT SÕNASTATUD PÕHISEADUS.

mille iga punkt sisaldab endas palju rohkem, kui paliskaudsel lugemisel paistab. Selleks, et kõike käskudes sisalduvat mõista, vajame kogu Piiblit. Kümme käsku omakorda mahuvad aga kahte veelgi kokkuvõtlikumasse käsku: «Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma meelest. See on suur ja esimene käsk. Aga teine on selle sarnane: armasta oma ligimest nagu iseennast. Neis kahes käsus on kogu käsuõpetus ja prohvetid koos!» (Mt 22, 37-40).

Need ei asenda kümme käsku nagu kümme käsku ei asenda kogu Piiblit. Väidetav armastus ei asenda käskudele kuuletumist, vastupidi, tõeline armastus tagab tegeliku kuulekuse. «Sest see on Jumala armastus, et me peame tema käske, ja tema käsud ei ole rasked» (1 Jh 5, 3).

HEINO LUKK

KUI PILGUD KOHTUVAD

Kevadine Palestiina — talvevihmadest ärganud, õitsev ja lõhnav. Selles kaunis elupulbitsuses on röömsad pühademeelolus juudid teel pealinna Jeruusalemma. Pääsapühad on tulekul. Kauaoodatud kuningas on tulekul. Ootusärevus pakitseb inimese südames. Rahvas on väsinud võõra võimu- all. Oodatavas kuningas nähakse vabastajat, iseseisvuse ja au taastajat.

Peagi rökkavad kitsad tänavad juubeldushüüetest Kuningas tuleb! Jeesus tuleb! Möödub vaevalt nädal ja rahva petetud lootused paiskavad lõunamaise temperamendiga välja vihapurske: «Löö ta risti! Löö ta risti!» Kuid enne seda vannub Peetrus Jeesusele truudust: «Kui ka kõik sinust taganevad, ei tagane mina mitte ilmaski!» (Mt 26, 33). Mõne tunni pärast, soojendades end lõkke ääres, kajavad enesekindlal mehel kõrvus tundmatu tüdruku kahtlustavad sõnad. Peetrus sooviks minema hiilida, kuid see on võimatu. Kolm korda oodatakse temalt selget vastust: «Oled sinagi Jeesuse jünger?»

Enne kui kukk kuulutab hommikutundi, jõuab Peetrus, üks Jeesuse lähimaist jüngeritest, oma õnnistegija kolm korda salata.

Jeesusele on kohtuotsus langetatud. Ta vaarub rasket risti kandes Kolgata mäenõlva suunas ja kukub... Tema selg on peksemisest vorpides ja veritsev. Küreene meest Siimo-

nat sunnitakse risti kandma teekonna ülejäänud osa. Mida tunneb ja mõtleb see mees?

Siis taob rooma sõdur truualamlikult käsku täites suured naelad Jeesuse lihasse ja luusse...

«MIKS? MIKS?» hüüatame me. Miks peab silm ja kujutlusvõime haarama jälle neid õudseid pilte? Miks ei võiks meie endi pingestatud päevades olla silme ees vaid ülestõusmispühade rõõm, rahu, lootus, vabanemine?

Kevadvärskuses on mu süda täis ootust, lootust, usku paremasse homsesse. Midagi peab muutuma. Ma ei lepi asjadega, mille muutmiseks olen ise võimetu. Viimases hädas olen haaranud kinni Jumalast; Tema võib, Tema suudab, Tema peab...

Näib, et olen nüüd leidnud Jeesuse. Läheb aeg ja märkan, et Jeesus polegi mu elus, mu perekonnas, mu tutvusringkonnas ega mu väikesel kodumaal pannud asju paika täpselt nii nagu lootsin, unistasin ja kramplikult uskuda tahtsin.

Istun pettunult võõra tule ääres ja keegi koputab mu õlale: «Kus su Jeesus nüüd on? Miks Ta ei tee midagi?» Olen segaduses. «Ma ei tunne Teda!»

Korraga näen noort meest minust möödumas. Valu ja vaev on vajutanud ta näkku varjudepitseri. Ometi on tema pilgus sõnuleletamatu headus, armastus ja... kaastunne. Mu värisevad huuled ei leia ühtki vabandussõna.

Näen oma isekate soovide mõttetust. Seisan oma Loojaga silmitsi. Seisan silmitsi Jeesusega. Tema pilk ütleb: «Minu riik ei ole sellest maailmast.»

Sõdur lükkab Jeesuse jõhkralt mu vaateväljast ära. Tahhan veelkord näha Jeesust! Torman läbi rahvahulga. Peatun ühel kitsal tänavaristmikul ja süda võpatab — sealt tulebki see mees! Ränk-raske rist õlgadel! Vang jõuab minuni, vaarub ja kukub. Näen veriseid vorpe Ta turjal.

Äkki tõmmatakse mind teele ja sunnitakse kandma suurt puust risti. Kust tuleb mul jõud seda paigast nihutada? Jeesus tõuseb mu kõrval ja meie pilgud kohtuvad. Tema pilgus on armastus ja kaastunne. Ma kannan Jeesuse risti. Jeesuse? Ei! See on ju MINU rist! Jeesus kandis minu risti...

Kuulen haamrilööke. Näen suuri naelu tungimas Jumala Poja lihasse ja luusse. «Ei! Ei! Pidage!» hüüan ahastuses, kuid peale minu enda ei kuule seda karjet keegi. Ka need naelad kuulunuks minule. Ja piin ja pilge, see rist, need naelad, see ahastus ja surm.

Jeesus tuli päästma maailma. Ei, Ta tuli päästma MIND.

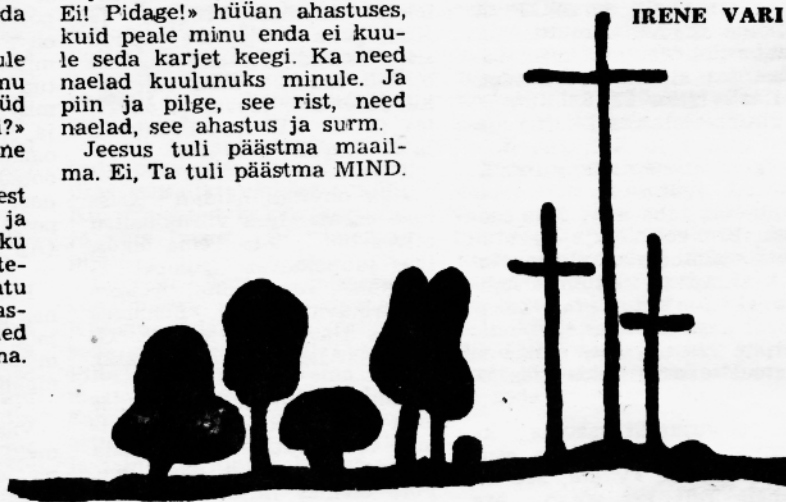
Jeesus suri patuste eest. Ei, Ta suri MINU eest.

Maailma patt viis Jeesuse ristile. Ei, MINU patud viisid Jeesuse ristile.

Jeesus suri, tõusis üles, et lunastatutel oleks elu. Ei, Jeesus suri ja tõusis üles, et MINUL oleks elu. Mitte üürrike, maine, rabelemist ja rassimist täis elu, vaid igavesti stressivaba ja õnnelik elu Jumala läheduses. Minu tegelik kodakondsus on Jumala riigis.

«Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes Temasse usub, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu!» Jh 3, 16. «Sest ma olen veendunud selles, et ei surm ega elu, ei inglid, ei vürstid, ei käesolev ega tulev, ei vägevad, ei kõrgus ega sügavus ega mingi muu loodu või meid lahutada Jumala armastusest, mis on Kristuses Jeesuses, meie Issandas!» Rm 8, 38.39.

IRENE VARI

...Mitte ainult leivast...

ENT MEIE LOOTSIME TEMA OLEVAT SELLE ...

Kallis lugeja, küllap heliseb Sinugi hinges kauaoodatud kevade salapärase sammude kaja. Ja pole midagi imestada, sest kevades põimub kõik, mis inimest meeldivalt erutab. Elu jõuline ärkamine tuletab meelde kordumatult kaunist ja alati ihalusväärset lapsepõlve ja noorusaega. Igaühel meist on sellest ajast midagi head ja ilusat meenutada. Igaüks meist on täna just see, kelleks meid kasvatati-kujundati lapsepõlves, elukevadel.

Kuid vastuoluderohke elu on kujundanud ajapikku oma seaduspärasused ja nii võib ka kevades avastada soovimatuid kontraste. Üksik koltunud leheke keset rohelist võib mõnikord palju rohkem öelda,

kui sisutihe jutlus. See kõneleb kaduvusest, mis hiilib nähtamatult keset kevadist ilu ja täidab oma tänamatut osa.

Seda mõistsid ka Jeesuse lähedased, nähes oma Õpetaja kannatustest ja valust muserdatud põrmukuju kevadel, kes elu paremaid aastaid. Jeesuse õpilastes äratas toonane kevad ärevaid mõtteid ja rahutuid tundeid. Rohkem kui teised, said nemad osa Jeesuse armastusest ja südamesoojusest. Ja pole siis ime, et Õpetaja surm tabas just neid kõige valusamalt. Tuleb aga märkida, et jüngerite hinge haav ei olnud puhas. Valu neis oli segunenud pettumuse ja lüüasaamisega. Rahvuspinnal arenenud valelootused Iisraeli maise kuningriigi taas-

tamise kohta tasusid nüüd valusalt kätte. Selliste ekslike lootuste juures polnud kerge seostada Kolgatal toimunut võiduga. Jeesuse järelkäijate hingelist olukorda iseloomustab kõige paremini Emmause teekäijate pessimistlik toon: «Ent meie lootsime Tema olevat selle...» (Lk 24, 21).

Väikese erandi jüngerite hulgas moodustasid naised, kes armastasid Jeesust neile oma emotsionaalsusega. Nende valu põhjuseks ei olnud pettumus ja lüüasaamine, samuti mitte Iisraeli kuningriigi taastamisega seotud probleemistik. Lohutamatu valu hinges tekkis sootuks lihtsamal põhjusel — nad kaotasid Sõbra, kes neid alati mõistis ja aidata suutis. Nad olid ilma jäänud

imelisest armastusest, mida naise õrn ja hell hing nii väga vajab. Naised olid viimased, kes Jeesuse haua juurest lahkusid, ja esimesed, kes varakult sinna uuesti tagasi tulid. Nad olid esimesed, kelle poole Jeesus peale ülestõusmist pöördus, ja needsamad naised kuulutasid ka esimestena kristluse ajaloos rõõmsat sõnumit Jeesuse ülestõusmisest. See oli teenitud eesõigus nende jaoks, kelle puhas ja püha armastus jäi kõikumatuks ajal, mil nende vendadest mõttekaaslased vaevlesid pettumusvalu ja kahtluste piinades.

Jüngerid olid ülimalt pettunud, kui nende Õpetaja ei võtnud vastu austusavaldusi. Neile jäi arusaamatuks, miks (Järg 5. lk)

SÜMBOLID TUNNISTAVAD KRISTUSEST

2. Moosese 25. ja 26. peatüki alusel

Igiaegadest peale on inimkond kasutanud sümbolikat, võrdkujusid ja märke, millega tinglikult tähistati sündmusi, ideid ja mitmesuguseid ilminguid.

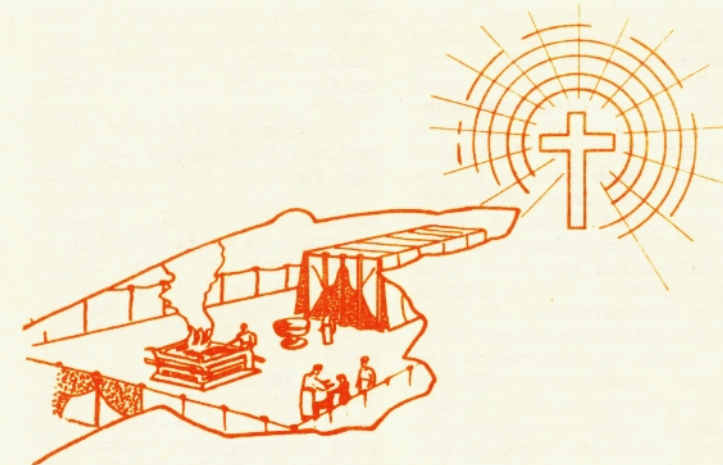
Esmapilgul tundub, et ka Piibel on sümbolite täis piktogramm. Tõepoolest, juba Pühakirja esimestel lehekülgedel on märgata tingmärkide kasutamise jälgi. Seda kummalisesem, et algatajaks selles on Jumal ise, kes esimesena kasutas sümbolite keelt enda mõistetavaks tegemisel inimkonnale.

Enne Maa loomist kavandas Jumal lunastusplaani, mille alusel pidi Jeesus, Jumala Poeg, ise lunastama oma loodolevusi, kui nad peaksid Jumala tahtsust üle astuma. Apostel Peetrus, rääkides Kristusest, märgib, et Ta «oli ette määratud enne maailma rajamist» (1 Pt 1, 20). Piibli viimane raamat, Ilmutuseraamat, esitab Jeesust kujundiga «maailma algusest ära tapetud tall» (Ilm 13, 8 mitmetes piiblitõlgetes). Tegelikult surmati Jeesus ju Kolgatal, kuid Jumal kasutas talle kujundit Kristuse süütuse ja puhtuse sümbolina juba enne Maa loomist. Prohvet Jesaja kasutab sama sümbolit iseloomustamiseks Kristuse käitumist kohus: «Nagu tall, keda viiakse tappa, nagu lammast, kes oma niitjate ees on vait, nõnda ei avanud ta oma suud» (Jes 53, 7).

Sama kujundit kasutas ka Ristija Johannes, kui ta osutas Jeesusele: «Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu!» (Jh 1, 29).

Aadam oleks surnud samal päeval, kui ta patustas, kui poleks olnud plaani patuse lunastamiseks. Jumala kavandatud plaan rakendus kohe, kui inimene pattu langes. Selle plaani omaksvõtmise korral pidi Aadam tooma ohvriks looma ja seega olema ka esimese surma tunnustaja, kui ta süütu looma tappis. Ohvri looma nahkadesse riietatuna lahkusid Eedeni elanikud oma esimesest kaunist kodust. «Ja Jehoova Jumal tegi Aadamale ja ta naisele nahkriided ning pani neile selga» (1 Ms 3, 21).

Sellest hetkest alates tõid Aadam ja tema järeltulijad süütuid loomi ohvriks oma patu meeldetuletamiseks ja usu väljendamiseks töötatud Lunastajasse. Nii sajadist sajadisse seni, kuni Egiptuse orjusest vabastatud rahvale esitati lunastuse suuri tõde-

sid Jumala poolt kavandatud telgteenisuste kaudu, mis oli otsekui sümbolite, võrdkujude ja märkide konsentratsioon.

«Telgi- ja pärast selle asemele tulnud templiteenisuste varal õpetati rahvale iga päev võrdkujude ja sümbolite kaudu suuri tõdesid Kristuse tulekust Lunastaja, Preestri ja Kuningana. Moosese kaudu sisse seatud rituaalteenisuste ohvrid osutasid alati tulevikku paremale, taevasele ohvrile» (E. G. White «Prohvetid ja Kuningad» 684, 685).

«Iga ohvriga näidati Kristuse surma. Igas viirukisuitsu pilves tõusis üles Tema õigus. Igas juubeldavas trompetihelis kõlas Tema nimi. Aukartustäratavas kõige pühamas paigas elas Tema au» (E. G. White «Ajastute igatsus» 212).

Pühamu kui kummardamise paik oli vajalik ainuõige päästmise tee rõhutamiseks. Jumala juurde viib ainult üks tee. Pole olemas mitut teed taevasse. Pühamusse pääses ainult ÜHE UKSE kaudu. Ainuke üks armu riiki on Kristus, ning kõik, kes on asendanud Kristuse kellegi teisega, kõik, kes on püüdnud siseneda mingil muul teel, on «vargad ja röövliid» (Jh 10, 10).

Õuel, sissepääsu lähedal, seisis vasest põletusohvri altar. Selle juurde tulid inimesed, kes soovisid, et nende patud andestataks. Siin ohverdati lepitavad ohvrid ja siin kogesid patused vere puhastavat väge. Põletusohvri altar oli ettetähendus Kolgatale JA Jeesusele kui täiuslikule ohvrile. «Meil on ohvrialtar...

Viigem siis nüüd tema kaudu alati Jumalale kiitusohvrit» (Hbr 13, 10, 15).

Altari ja telgi ukse vahelisel alal seisis pesemiseõu, mille juures pidid preestrid pesema oma käed ja jalad alati enne, kui nad läksid pühadesse ruumidesse või liginesid põletusohvri altarile, et sellel ohverdada. Jumalale lähenedes peab saama kõrvaldatud igasugune roojus. Pesemisriist osutas usuristimisele ja Jeesuse vere puhastavale omadusele. «Ja mida sa nüüd ootad? Tõuse üles ja lase ennast ristida ja oma patud ära pesta, appi hüüdes tema nime» (Ap 22, 16).

Pühamu esimeses osas, pühahas paigas, oli kuldne küünla- ja võrdkujuline Temast, kes on maailma valgus. «Mina olen maailma valgus» (Jh 8, 12).

Vaateleibade laud kutsub meid «sööma» Teda eluleivana. «Mina olen eluleib!» (Jh 6, 35).

Otse püha paika kõige pühamast paigast lahutava vaheteki ees, vahetult Jumala palge ees, seisis kuldne suitsutusaltar, mis oli Kristuse õiguse ja vahendamise sümbol. «... ja talle anti palju suitsutusrohte, et ta neid lisaks kõigi pühade palvetele kulda altaril, mis oli aujärje ees. Ja suitsutusrohtude suits pühade palvetele tõusis ingli käest Jumala ette» (Ilm 8, 3, 4).

Seesmise vaheteki taga oli kõige püham paik, mille ümber oli keskendunud lunastuse ja lepituse sümbolite teenistus; see oli otsekui vahend-

davaks lüüks taeva ja maa vahel.

Selles osas oli akaatsiapuust valmistatud laegas, mis oli nii seest kui väljast üle lõõgitud kullaga ning selle ülaosa ümber oli kuldpärg. Laekas pidi hoitama kivilaudu, millele Jumal ise oli kirjutanud kümme käsku. Seepärast nimetati seda ka Jumala tunnistuse laekaks ehk seaduselae-kaks, kuna kümme käsku olid seaduse aluseks Jumala ja Tema rahva vahel.

Püha laeka kaant nimetati lepituskaaneks. See oli valmistatud ühes tükis puhtast kullast ning selle kummiski otsas seisis kuldseid keerubid. Keerubite asend — nende näod olid pööratud teineteisele vastu ning nad vaatasid aukartlikult alla laeka poole — sümboliseeris aukartust, millega taevased hulgad suhtuvad Jumala käsku, samuti nende huvi lunastusplaani vastu. «Sellesse igatsevad inglidki vaadata» (1 Pt 1, 12).

Lepituskaan osutas Jeesusele, tõelisele Lepitajale. «Sest Jumal oli Kristuses ja lepitus maailma iseenesega ega arvanud neile nende ülesastumisi süüks ja on pannud meie sisse lepitussõna» (2 Kr 5, 19). «Ja tehes rahu ristivere läbi, lepitada tema läbi enese poole kõik, niihästi selle, mis on maa peal, kui ka selle, mis on taevas» (Kl 1, 20).

«Jumala käsk, mis asus laekas, oli õiguse ja kohtu suureks mõõdupuuk. Käsk kuulutas üleastujale surma; käsu kohal aga oli lepituskaan, millel ilmses Jumala ligiolek ning millelt lepituse tõttu kuulutati kahetsevale patusele andestust. Nii saavad ka Kristuse lepitustöös meie heaks, mida pühamu teenistus sümboliseeris, «heldus ja tõde üksteisega kokku, õigus ja rahu annavad üksteisele suud» (Ps 85, 11) E. G. White «Patriarhid ja prohvetid» 349.

Pühamu linnulennuline skeemaatiline kirjeldus ei suuda muidugi anda täit pilti Temast, keda esitasid pühamu sümbolid ja kujundid. Pigem annab see igale siirale tõetisijale impulsi edasiseks uurimiseks, kuni Kristus, tõeline Koidutäh, leiab koha südames. 2 P 1, 10.

«Te uurite pühi kirju, sest te arvate enestel neis olevat igavese elu, ja need on, mis tunnistavad minust» (Jh 5, 39).

Tall oli vaese mehe ohvriand.

On tähelepanuväärne, et Kristust nimetatakse korduvalt Jumala Talleks.

Tema on vaese mehe ohvriand.

VIKTOR NOGINOVSKI

(Algus 1. lk.)

nitased, et ta hoidis käes midagi tema silmis väga hinnalist.

«Mis maksab?» oli minu harjumuspärane küsimus.

«Igat väärtust ei saa raha-ga hinnata,» oli vastus. «Selle raamatu sisul ei ole hinda, rääkimata kaduvatest vääringutest.» Tähen-dab, peale onu oli veel keegi minu eest hoolitsenud!

Pikkade sammudega kiirus-tasin üle hoovi. Enam ei ol-nud aega tähele panna mände ega linde. Tunnetasin üha selgemalt, et nüüd tuleb minu elus tegemist millegi väga tähtsaga.

Kõik algas juba varem. Kas-vasin üles kodus, kus Jumalat austati sel kombel, et peeti jõulupühi ja isa käis mõni-kord ka aasta keskel kirikus. Kuigi keegi polnud mind palvetama õpetanud, palusin oma eluteekondadel, kus tundsin riski ja kartuse lähedust, abi ja kaitset. Tegin seda oma vormis ja piltidelt nähtud et-tekujutuse põhjal. Tulemused-ki ei jäänud tulemata. Önnis-tus saatis mind nii töös kui elus. Sellest said alguse kogemuslikud, praktilised Ju-mala tunnetamised. Kogesi-n kellegi osalust oma elus ja seda, et sel kellelgi on head eesmärgid.

Siis ma veel ei teadnud, et need olid omalaadsed, kuid isikupärased vaiksused ja kind-lad koputused, nagu ütleb Piibel: «Vaata, ma seisan uk-se taga ja koputan...» Ilm 3, 20.

Ühel pimedal ööl, millesse minu tööpäev pikkuse tõttu oli veninud, oli minupoolne algus, õigemini vastus: kui koged head, tahad ju vastata. Ma laskusin põlvedele, panin käed kokku ja olin seal liht-salt niimoodi, teadmata, mida

SEE RAAMAT ON SIND OODANUD

edasi teha. Ma ei osanud mõt-tes öelda muud, kui et «ma annan ennast Tema kätte, kes on loonud taeva ja maa.» Midagi väga turvalist ümbrit-ses mind.

Peale seda kogemust juha-tati mind Piibli juurde. Selle raamatu poole pöördumine ei olnud juhus; see oli minupool-ne vastus koputusele alustada minus päästmistööd, vastavalt minu iseloomule, harjumuste-le, temperamendile.

Aukartuses avasin Piibli. See keegi hakkas minu jaoks päev-päevalt omandama sel-gemat kuju. Lugesin: «Algu-ses lõi Jumal taeva ja maa.» Seda ma uskusin. Lugesin edasi — Moosese esimest, teist ja kolmandat raamatut — ja mul läks igavaks. Ma ei saa-nud kõigest aru. Onu ütles, et alustagu ma Johannese evan-geliumist, aga mina tahtsin kõike algusest peale teada saa-da. Edaspidi mõistsin, et ka vaimulikis elus on iga asi omal kohal. Esimese klassi laps ei mõista kümnenda klas-si matemaatikat. Siinkohal aitas mind sõber Tõnu, kes oli minuga väga kannatlik, järjepidev ja armastusväärne. Ta tõi mulle kuldaväärt kir-jandust, mille lausa neelami-se tulemusena avanesid Piib-li salvide tagamaad.

Nagu lained ja tuul, mis kuhjavad liiva vaikselt ja kindlalt luidetesse, nii kuhjas Jumal oma õnnistusi minu väikestele uksele. Ma pidin avama, ma ei tahtnud keeldu-da, sest uks oli isekuse riivi-de taga kaua lukus seisnud.

Lugesin, kuidas Jehoova oli kõik loonud, kuidas Ta hak-kas Moosese kaudu isiklikult tegelema kangekaelse Juuda rahvaga, kes oli nagu paha laps. Samaaegselt küsimusega: Kes oli Vana Testamendi Jehoova? kõlas kõrvus küsimus: Kes siis ikkagi astus selliselt vaikselt ja tagasihoidlikult minu ellu?

Piibli kaudu selgines Tema kuju päev-päevalt. Iga salm lisas mosaiiki väikese killu. Kui ma need kokku korjasin, ja ühte liitsin, sain imeilusa pildi.

Lugesin Tema inimeseks sündimisest, elust ja surmast. Küsisin endalt: Miks Ta tegi seda minu eest? Jälle vastas Piibel. Jälle nägin Tema armastavaid soove minu suhtes. Samal ajal olin märkamalt astunud loobumiste teele. Üks ja teine harjumus, halvad sõ-nad, kombes peatati. Minuga

toimus midagi seletamatut: see, mis oli enne armas, oli saanud nüüd vastumeelseks, see, mis oli vastumeelne olnud, sai armsaks. Ma tundsin, et mind hoiti kurjast. Minu pal-ve oli kuulnud. Olin armunud oma Lunastajasse. See oli Te-ma armastuse tulemus.

See oli Tema! Ta oli isik, konkreetne isik; nagu isa, kes hoiab oma poegi, nagu ema, kes muretseb ja hoolitseb.

Piibel avanes nüüd hoopis teises valguses. Minuga ei rääkinud ainult õpetus, vaid Isik, kes on ise õpetus. Mõist-sin, et Ta võttis ette nii pik-kad ja rasked teekonnad sel-leks, et koos minuga kannata-da; et mind läbi viia kõrbest, ahastustest — ja kuulda see-juures minu isekaid nõudmisi!

Jeesus oli käinud minu jä-rel ja minugi pärast mõtel-nud: «Küll ma tahaksin sind panna laste sekka ja anda sulle meeldiva maa, toredaist toredaima pärisosa rahvaste keskel! Sina hüüaksid mind isaks ega taganeks mu järel!» Jer. 3, 19.

Minu enda meelest enam-vähem õige elu muutus töö valgel määrdukuks, põlatuks, tänamatuks. Olin valmistanud kogu aeg kellelegi kurvastust ja piina. Ainult armastus mi-nu vastu oli suuteline taluma seda kõike päevast päeva. Nüüd tuli see vähemalt minu poolt lõpetada, ja ma otsusta-sin seda kindlasti teha.

ARVED LINT

ENT MEIE LOOTSIME ...

(Algus 3. lk.)

ei lubanud Jeesus end ku-ningaks kroonida. Jüngrid olid nõrduinud, kui Jeesus ei lasknud teisitimõttelejate peale taevast tuld sadada. Nad imes-tasid, kui Jeesus mõistis huk-ka Peetruse, kui see kasutas Tema päästmiseks mõõka. Ja kõige suurem pettumus elati üle siis, kui selgus, et Jeesus ei tee midagi oma surma, pea-legi veel vägivaldse surma vältimiseks. «Ent meie lootsi-me Tema olevat selle...»

Kallis lugeja, Jumalal on suuruse hindamiseks oma kri-teeriumid ja nende järgi ei ole võitja alati see, kes on teistest füüsiliselt tugevam. Võitja võib olla ka see ini-

mene, kes vaenutules olles suudab oma vaenlasi õnnista-da. Paljude arvates viitab see aksioom kristluse nõrgale lü-lile.

Maailmas valitseb põhimõte: öitseda ja siis närtsida, haljen-dada ja siis koltuda, elada ja siis surra. Kõik, mis algab jõuliselt ja lootustandvalt, lõ-peb ükskord siiski nõtruses ja kaotusega. Lunastuse võidu-käik algas paljude arvates kaotusega. Teisiti oli Kolgata sündmuse raske nimetada, kuid tegelikult märkis see ära suur-te võitute alguse. Surm, kus on sinu oda! Haud, kus on si-nu võimud!

Me rõõmustame selle üle, et Jeesus elab ja on seesama

eile, täna, igavesti. Ärge siis haavuge, et meie peale vaa-datakse sageli kui nõrkade peale; ärge kurvastuge, kui meie peale vaadatakse nagu kaotajate peale. Uskugem, see pole nii! Meie võit on suur, sest see peitub ülestõusnud Jeesuses, kes ütleb valguse ja pimeduse vahelises võitluses viimase sõna. Usaldagem oma tuleviku päevad Tema tugeva-tesse kätte, saagem osa Te-ma ülestõusmise väest, et ela-da uut elu, elu, mis ei lõpe mõnede aastakümnete pärast, vaid kestab igavesti koos Jee-susega, kes on meie aukül-lus ja võitute tagatis.

AARNE KRIISK 5

Keegi ei näe kätt, mis ära südameilt viib koorma; tunnend vaid, et ellu tuleb imeline muutus.

Keegi ju ei näe, kuidas toimub pöördumise ime ja kui üks vaikselt peatub risti all.

Siis, kui leiad töö, kuid kui puudub jõud, ahastades hüüab hing: «Jeesus, Sa aita mind!»

Ülempreester taevane on igal hetkel valvel —

Ta su võitlust näeb ja sinu palvet kuulab Ta.

Päästja käed, jah, need käed, kus on risti

nacite haavad, võtavad su südameilt siis

koormad ära kõik. Ja sellest hetkest algab elu uus...

JEDIDA SAARD

Olavi Rouhe

ARUANNE

JEEBUSUSE

USUST

8.

(Algus «Meie Ajas» nr. 1 (7) 1990)

Luther ja teised luterlikud usupuhastajad olid niivõrd veendunud sellises antikristuse käsitluse vaieldamatuses, et luterliku kiriku usutunnistuslikud raamatud ei jäta siin otsi lahti. «Usutunnistusraamatute» hulka kuuluvus Schmalkaldeni 4. punktis lausutakse muuhulgas nii: «Paavst ei ole jure divino ehk Jumala Sõna põhjal kogu kristlaskonna pea — see positsioon kuulub ainult ühele, kelle nimi on Jeesus Kristus... See tõsiasi osutab möödapääsmatult sellele, et ta on tõeline lõpuaja kristusevastane ehk antikristus; ta on tõstnud end Kristusest kõrgemale ja asetanud end Tema vastu, sest ta ei luba kristlastel saada õnnistusi mööda minnes tema võimust, mis on ometi väärtuseit, kuna sellel puudub Jumala ettelirjutus ja käsk. Just see ongi «enese Jumalast kõrgemaks tõstmine ja Temale vastu astumine», millest apostel Paulus kõneleb.»

Samuti «Usutunnistusraamatute» hulka kuuluvus kirjutises «Paavsti ülemvalitsus» on kirjas: «Paulus nimetab kirjas tesalooniklastele antikristust Kristuse vastaseks, kes tõstab enast üle kõige, mida nimetatakse jumalaks või jumalakartu-

seks, nii et ta istub Jumala templisse ja kuulutab ennast olevat Jumala. Niisiis kõneleb Paulus kellestki, kes valitseb kirikus — mitte paganlikest kuningatest — ja seda nimetab ta «Kristuse vastaseks», seda, kes combineerib evangeeliumit kasutades vastuolulise õpetuse ja nõuab enesele jumalikkude autoriteeti.»

Luther polnud sugugi esimene, kes sidus ettekuulutusel antikristusest paavstlusega. Juba Inglismaa usupuhastaja John Wycliffe ja Böömimaa usupuhastaja Jan Hus olid samal veendumusel enne Lutherit. Seda tunnustati ka valduslaste keskel. Paralleelselt Lutheriga jõudsid sama järelduseni ka Calvin, Zwingli ning teised protestantlikud usupuhastajad.

Selline antikristuse tõlgendus oli protestantlikes kirikutes valitseval kohal 19. sajandini. «Usutunnistusraamatutele» us-tav luterlik teoloogia rõhutas veel käesoleva sajandi algus-kümnenditel usupuhastuse sädagi leidu. Luterliku kiriku teo-loom Frans Pieper selgitas küsimust antikristusest just sel viisil:

«Kui võtame kokku kõik tundemärgid, mida esitatakse... näeme, et need kõik ei sobi mitte ühagi poliitilise võimukand-jaga — ei Nero ega Napoleoni endaga — kuna sellised suurilma vägevad ei ole tegutsenud kiriklike võimukandjatena; samuti ei sobi need ka avalike jumalasalgaajate ja pilkajatega, kes ei taha kuulda midagi Jumala templist. Kõnealused tunnused sobivad ainult ühe institutsiooniga maailma ajaloos — nimelt Rooma paavstlusega.»

Ometi pole äsja esitatud tõlgendus enam pikka aega koos-kõlas ei luterlaste enamuse ega arvukate teiste protestantlike ühingute seisukohtadega. Üks hämmastamapanevamaid nähtusi Piibli prohvetliku sõna tõlgendamise ajaloos on tõsiasi, et väga suur osa protestante on hüljanud kõnealuse ajaloolise protes-tantliku tõlgenduse ning võtnud omaks usupuhastusele vastu-kaaluks katoliku kiriku poolt arendatud nn. futuristliku ehk tulevikku suunatud antikristuse tõlgenduse.

Selle tõlgenduse järgi on antikristus aegade lõpul esile ker-kiv saatanast innustatud maailmavalitseja, kes kiusab karmilt taga kõike kristlusega seonduvat. Mõnede käsitluste järgi on

HINGEABI «POSTITUVIGA»

Juba kolmandat kuud on paljud Eesti postiljonid enese-le teadmata osutunud misjona-rideks, toimetades adres-saatidele kätte ümbrikke vai-muliku õppematerjaliga. Nä-gusad õppevihikud, mida ümb-rikud endas peidavad, avavad huvilistele Piibli tõdesid, mil-le järele nälg eestimaalaste hulgas on tuntav.

«Kirjalik Piiblikursus», mida Adventkirik mujal maailmas juba aastakümneid oma töös kasutab, on Eesti adventisti-dele uus üritus. Paratamatult toob see rõõmude kõrval kaa-sa ka cotamatusi ja isegi mõ-ningaid probleeme. Kuid an-name nüüd sõna neile, kes on vahetult selle tööga seotud.

Lühilüevaat: kirjajakursuse tööst teeb kursuse juhataja Aino Ormus:

«Kirjaliku Piiblikursusega» alustasime 1990. aasta no-vembris. Lähim eeskuju oli Soome, kus mitmesugustel kir-jakursustel osaleb tuhandeid inimesi. Meie suudame osalus-rõõmu pakkuda 5000-le huvili-sele.

Õppematerjali saime Soomest, mille siin tõlkisime. Õp-pevihikute koostamisel on lähtunud põhimõttest, et see poleks kellelegi liiga raske ega peletaks keerukusega neid, kellel argielus mõttetõõga vä-hem tegemist.

Kirjakursusel on kaks kes-kust — Tallinn ja Tartu. Mõ-leva linna koguduse juures on väike töögrupp, kes tegeleb

vihikute väljasaatmise, vas-tuste kontrollimise ja esitatud küsimustele vastamisega. Tal-linnas on selles töögrupis 5 staažikat koguduse liiget. Li-saks abistab meid posti välja-saatmisel hulk noori, kellel on suur soov evangeeliumitöös kaasa aidata.

Piiblikursusel osalejate arv on üha kasvanud. 26. det-sembri oli neid Tartus 1345, Tallinnas 2509. Täna-seks on Tallinnas arvel üle 3000 csa-võtja ning iga päev lisab uusi soovijaid.

Kursusest osavõtjaid on igalt elualalt» eriliselt palju osaleb pedagooge. Väga palju on noori. Mehi, kes meile kirjutavad, on umbes üks viiendik. Seda on meeldiv tõdeda.

Kas töö kirjajakursuse juu-res piirdub üksnes õppevihi-kute saatmisega osalejaile?

Maimu Väli: «Kirjalikust Piiblikursusest on kujunenud meeldiv kohtumine tundmatu-te inimestega, kellega teisel viisil vaevalt kontakte oleks tekkinud. See on mõtteline soe käepigistus paljude nende-ga, kes peale tavapärase küsi-mustele vastamise on usalda-nud avada oma südame leid-maks lahendust oma eluprobleemidele.

Piiblikursuse korraldajail on vapustav kogemus lugeda kirju, mida saadetakse kinni-pidamiskohtadest. Nendest sel-gub, kui palju soovi headuse järele ning lootust paremaks ja kaunimaks eluks on säili-

nud neis noorukeis, kes on seadusega pahuksisse sattun-nud ja kannavad selle eest karistust.

Me palvetame koos nende noorte emadega, kes kurda-vad, et nende põlvkond on jäetud ilma kristlikust kasva-tusest ning kes nüüd, vaada-tes oma laste küsivatesse sil-madesse, tunnevad, et nad ei tohi oma lapsi sellest ilma jätta. Nad tahavad õppida, et olla võimelised kõnelema oma lastele Jumala armastusest ja pühadest ideaalidest.

Meeldivald üllatav on luge-da teadlase kirja, kes siira suhtumisega Pühakirja on ise avastanud ühe Pühakirja suu-re tõe — Jeesuse Kristuse en-neolemise enne oma sündi Petlemas, et täita oma Lunas-taja missioon.

Kindla käega kirjutab oma vastused meistrimest pensionär. Ta on oma eluaja jook-sul mitmeid töömehi välja õpetanud. Nüüd õpib ta ise

hinnalist teadust — lunastus-teadust. Tema kirjaga kõrvu on kiri õpilaselt, kes teadmis-te põllul alles esimesi vagusid ajab ja õhinaga Piiblikursuse järgmise vihiku saabumist ootab.»

Tiina Truumure, üks kirja-kursuse noortest abilistest, mida on teile, noortele, andnud töö «Kirjaliku Piiblikursuse» juures?

«Kui ma teen seda tööd — saadan ära õppevihikuid ja kontrollin vastuseid — siis tunnen, et olen nagu üks osa Kristuse ihust; ma oleksin nagu käsi. See on minu töö, Ju-mal on mind selleks kutsunud ja mulle meeldib seda teha. See on kinnituseks, et ka mi-na olen vajalik selles, mis toob paljudele inimestele õnnistuse. Võib-olla leiavad nad selle Piiblikursuse abil tõeli-selt Jumala. Ja kui nii mõl-da, siis on südames alati see tunne.»

Küsitles REIN KALMUS

Taaniali raamatu 9. peatükis nimetatud 70 aastanädala ehk 490 aasta pikkuse prohvetliku perioodi viimane aastanädal ehk seitse aastat antikristuse erilise tegevuse aeg. Usutakse, et see viimane aastanädal täitub alles pärast seda, kui Kristus on enne antikristuse võimutsemise aega võtnud oma salajase tulemise ajal Jumala lapsed maa pealt ära. Tegelikuses tähendab selline seletus seda, et kristlikul kogudusel ei tule pöörata tähelepanu tõelisele antikristusele ega astuda seega vastu ka antikristlikele õpetusele. Iga lugeja tajub, et sellega on täielikult hüljatud tõlgitsuspõhimõtted, mida esitas protestantlik reformatsioon.

Vaieldamatu on tõde, et kaasaegne paavstlus on mitmes suhtes teistsugune kui see keskaegne võim, kelle vastu usupuhastajad häält tõstsid. Ometi ei tähenda see sugugi, et usupuhastajad oleksid tõlgendanud valesti Piibli ettekuulutusi, mille põhjal nad selgitasid, et paavstluses täituvad kõik antikristuse tunnused.

Paavstluse piirjooned on muutunud.

Väga meeldiv oleks tõdeda, et paavstlus ei vasta enam prohvetikuulutuses antikristuse kohta esitatud tundemärkidele. Tõele au andes tulebki öelda, et mitmed kiskjalikud jooned, mis olid mõeldud sajandil paavstlusele iseloomulikumad — nagu teatud määral ka protestantlikele riigikirikutele — on nüüd varjatud. Tõsi küll, paavst on ka praegu riigipea, kuid maise riigivõimu mõõga kasvatamine on vaimulikuma võimuharamise teel tagasi tõmbunud. Rõõmuga tuleb tunnustada paavsti positiivset tegevust rahu heaks ja inimõiguste — ka usuvabaduse — edendamiseks. Eriliselt tuleb rõhutada katoliku kiriku raames viimastel aastatel levinud harrast — Piibli uurimist ja Püha Vaimu otsimist. Katoliku kirikus on nii preestrite kui lihtliikmete hulgas palju tõelisi Kristuse järelkäijaid.

Kuid asjaolu, et see kõik nii on, ei tee ometi tühjaks põhjanevat protestantlikku tõlgendust antikristusest. Hoopis vastupidi — see annab meile endisest ajakohasema põhjuse süveneda sügavamalt sellesse antikristuse saladusse, millest Ilmu-

tuseraamatus kõneldakse väga tähelepanuväärses kujundlikus keeles:

«Ja tema viis mind vaimus ära kõrbe. Seal ma nägin naist istuvat helkjaspunase metsalise seljas; metsaline oli täis pilkenimesid ja sellel oli seitse pead ja kümme sarve. Ja naine oli riidetud purpuriga ja helkjaspunase riidega ning ehitud kul-la ja kalliskivide ja pärlitega, ja temal oli käes kuldkarikas, mis oli täis jälkusi ja tema hooruse saasta. Ja tema otsaesisele oli kirjutatud nimi, saladus: «Suur Baabülon, ilmamaa hoorade ja jälkuste emal!» Ja ma nägin selle naise olevat joobnud pühade verest ja Jeesuse tunnistajate verest. Ja ma imestasin üliväga teda nähes.

Ja ingel ütles mulle: «Mispärast sa imestad? Ma ütlen sulle saladuse naisest ja metsalisest, kes naist kannab ja kellel on seitse pead ja kümme sarve. Metsaline, keda sa nägid, on olnud, ja teda ei ole enam; aga ta tuleb sügavusest üles ja läheb hukatusse; ja ilmamaa elanikud, kellede nimed ei ole kirjutatud eluraamatusse maailma asutamisest alates, imestavad metsalist nähes, et ta oli ja teda ei ole, aga ta tuleb jälle!

Siin on mõistmine, mille tarkus on: Need seitse pead on seitse mäge, mille peal naine istub; need on ka seitse kuningat: viis on neist langenud, üks on alles ja üks ei ole veel tulnud; kui ta tuleb, peab ta jääma natukeseks ajaks. Ja metsaline, kes on olnud ja keda ei ole enam, on ise kaheksas ja ühtlasi üks neist seitsmest, ja ta läheb hukatusse. Ja need kümme sarve, mida sa nägid, on kümme kuningat, kes ei ole veel saanud valitsust, aga nad saavad võimu kui kuningad üheks tunniks ühes metsalisega. Neil on üks ja sama meel, ja nad annavad metsalisele oma väe ja võimu. Nemad hakkavad sõdima Tallega, kuid Tall võib nad ära, sest tema on isandate Isand ja kuningate Kuningas; ja ühes temaga võivad need, kes on kutsutud ja valitud ja ustavad» (Ilm. 17:3-14).

(Järgneb)

KUIDAS MÕISTA ILMUTUSE RAAMATUT?

Ilmutusraamatu salapärased sümbolid tunduvad paljudele lugejatele täiesti arusaamatutena ning kogu raamatu mõistmine näib võimatuks.

Tegelikult ei ole see apostel Johannese poolt kirja pandud «Jeesuse Kristuse ilmutus» (ptk. 1, 1) ei lukustatud ega kinni pitsseeritud, nagu vahel öeldakse. Ilmutusraamatu viimases peatükis ütleb ingel Johannesele hoopis nii: «Ära pane pitsseeritud kinni selle raamatu ennustussõnu, sest aeg on ligidall!» (Ilm 22, 10). Mitmed Jumala tähtsaimad sõnumid meie jaoks, kes elame Kristuse tagasituleku läheduses, leiduvad just selle raamatu lehekülgedel.

Niisiis, tuletame meelde järgmist:

— Ilmutusraamat on õigupoolest kokkuvõtte kogu Piiblist. Pühakirja juhtivad teemad saavad selles raamatus kirjeldatud erinevate nägemustega seoses veelkord rõhutatud. Piibli suured tõed kohutavad üksteisega Ilmutusraamatus.

— Ilmutusraamatu sõnumis jõuame selgusele siis, kui laseme Piibli teistel kirjadel seda valgustada, s.t. uurime Piibli teisi raamatuid, eelkõige Vana Testamenti. Ilmutusraamatus kasutatakse pal-

ju Vana Testamendi sümboleid; selle lehekülgedel on 39-st Vana Testamendi raamatust tsiteeritud 26. Üldse on Ilmutusraamatu 404-st salmist 276-s mingil määral tsiteeritud Piibli teisi raamatuid.

— Piibel on kirjutatud Jumala Vaimu mõjutusel ja seepärast on selle õigeks mõistmiseks vältimatult vaja Jumala abi. Seetõttu vajame Ilmutusraamatut uurides tõsiselt palvet abi pärast Jumala poole, et me võiksime mõista Tema tõdesid, võiksime neid uskuda ning kõiges julgelt Tema tahet järgida.

— Ilmutusraamat avaneb nende ees, kes Pühast Vaimust juhitud siiralt otsivad tõde ning kes on valmis järgima Jumala tahet sedamööda, kuidas see uurijale selgeks saab. «Õnnis on see, kes LOEB, ja need, kes KUULEVAD selle prohvetliku kuulutuse sõnu ja PEAVAD TALLEL, mis sellesse on kirja pandud» (Ilm 1, 3).

— Ilmutusraamat on ere jutustus Kristuse ja Saatana vahelisest suurest võitlusest, ajastute draamast. Selle raamatu peaesmärgiks on aidata meil mõista veelgi paremini Jeesuse tööd inimkonna heaks ning näha Tema armastust veel säravamalt

valguses. Ilmutusraamatus kasutatakse Kristuse kohta vähemalt 37 erinevat nime või kaunistavat väljendust ning ühe või teise sellise nimega või neile viitava asesõnaga osutatakse Ilmutusraamatus Jeesusele enam kui 250-l korral.

— Piibel seletab ennast ise. Isiklikud prohvetikuulutuste tõlgendused ei oma tähendust. Kui me väaneme Pühi kirjutisi selleks, et panna neid sobima omaenda arusaamadega, satume ummikteele.

Järgnevalt mõned Ilmutusraamatus leiduvad sümbolid ja nende tähendused:

Tall — Kristus; Kristus lepitusohvrina (Jh 1, 29; 1 Kr 5, 7).

Jeesuse tunnistus — Jeesuse poolt antav sõnum; (Ilm 19, 10; 22, 9; 1 Kr 14, 1).

Israel — Kristuse tõelised järelkäijad, Jumala rahvas (Rm 9, 6-8; 2, 28,29; Gl 3, 29; 1 Pt 2, 9-10).

Baabülon — usuline ärataganemine, vaimulik segadus (Ms 11, 6-9; Ilm 18, 2, 3; 17, 1-5).

Egiptus — jumalaeitus, ateism (2 Ms 5, 2).

(puhas) naine — Jumala õige kogudus (2 Kr 11, 2; Ef 5, 22-33).

(liiderlik) naine — ärataganenud, truudusemurdja kogudus, langenud kirik (Hos 2, 7; 3, 2; Jes 1, 21; Jer 3, 1-3, 6-9).

hooratöö — koguduse truudusemurdmine Kristusele; kiriku ja riigi liit (Jes 23, 17; Jk 4, 4; Ilm 14, 4).

viin — joovastavad õpetused (Jer 25, 15-18; 51, 7).

lohe (madu) — kurat või tema esindaja (Jes 27, 1; Ilm 12, 7-9; 1 Kr 14, 1).

metsaline — kuningriik, valitsus, poliitiline võim (Tn 7, 23).

veed — asustatud ala, rahvad ja rahvahulgad (Ilm 17, 15).

punane — patt, rikutus (Jes 1, 18); vaen, hävitus (Nah 2, 4).

valge — puhtus (Ps 51, 9; Jes 1, 18).

Noppeid «Ilmutusraamatu» seminarist»

Lugeja soovib teada

Mõtteid seoses «Uue Ajastu Liikumisega»

Viimastel aastatel meiega kõrvu puutunud sõnaühend «Uue Ajastu Liikumine» (New Age Movement) koondab endasse väga erinevad usulised ja maailmavaatelised liikumised, mis kõik taotlevad «vaimust». See kirev kogum ei oma seejuures ühtset kesket organisatsiooni ega alluvussuhteid.

«Uue Ajastu» liikumise ideed hakkasid ilmuma Lääne ajakirjanduse veergudele 1960-ndate aastate keskpaiku, kuigi sellel üht või teist ideekomponenti kandsid erinevad usulis-filosoofilised ja okultistlikud rühmitused kaudu enne neid aastaid, tuhandeid aastaid varem. Enesestmõistetavalt põimivad nende ideedega sarnaliskuse «uued» õpetused: spiriitism, teosofia ja antroposofia.

Mõte, et me vajame midagi uut, millega ravida meie aja maailma haavu, ei kõla küll kaugeltki revolutsioonilisena, kuid omati on «Uue Ajastu» liikumine sellisel kujul nagu me seda praegu mõistame, teatavas mõttes uus. Uus oma radikaalsuses, mis on purustanud «Läänemaailma tuntud mõttemalli», nagu ütlev üks uurija. Võti õeldu mõistmiseks peitub Ida usunditest lähtuvas inspiratsioonis, «valgustatuses» idamaisele elufilosoofiale omaste elementide kaudu.

«Uue Ajastu» liikumise aluspõhimõte on usk taaskehastumisse. 20. sajandi teine pool liidab sellele usu inimvaimu evolutsiooni ning väidab, et me oleme jõudnud inimvaimu arengu sellisesse punkti, kust inimkond murrab läbi kõrgemale, palju täiuslikumale tasandile.

Ida usundite põhiteljeks on eeldus, et inimeses eneses peituvad jõuvarud, mis võivad, kui neid kasutama õppida, kutsuda esile positiivseid muutusi; et pole olemas isikulist Jumalat, kellega kontakteeruda, vaid et «Jumal on kõiges ja kõik on Jumal». Kristlik religioon rajaneb usule isikulisse Jumalasse, kellega me saame ja peame suhtlema ning kes tahab meid aidata.

«Uue Ajastu» liikumine väidab tuliselt, et Ida «sissepoole vaatamine» ja Lääne «väljapoole keskendumine» on sisult üks ja sama ning seega ühte sulatavad; «Uue

Ajastu» jumaluste hulgas on leidnud koha nii Kriäna, Buddha, Lucifer kui «kosmiline» Kristus.

Valdav osa «Uue Ajastu» liikumise õpetussuundadest pärineb erinevatelt vaimolevustelt, nn. «hingedelt». Sellised «vaimsed allikad» jagavad erinevate meediumide vahendusel erinevatele gruppidele vägagi erinevaid õpetussõnu.

Niikaua, kui suurem osa Läänemaailmast hoidis au sees Piiblit, ei omandanud usk taaskehastumisse ja inimvaimu evolutsiooni nii laialdast kõlapinda. Meie sajandi keskpaigale liginedes loobusid paljud oma vaimulikest juurtest. Maailm oli elanud läbi kaks maailmasõda — ja kristluses sügavalt pettunud, kuna see ei olnud taganud tuhandeaastast rahu nagu paljud jutlustajad enne I Maailmasõda olid lubanud.

Need aastakümned olid ka uue morali ja uue seksuaalse vabaduse laine aeg. Inimesed nautisid oma vabadust ning pöördusid ära igasugusest sellisest religioonist, mis võis piirata seda, mida nad teha tahtsid.

Ent vaimulikest juurtest loobumine või nende ignoreerimine ei kustutanud vajadust vaimuse järele. Inimesed jäid lihtsalt ilma vaimuliku ankruta triivima uute tuulte ootuses. Ja «uued tuuled» tulid. Ohinal haarati kõige selle järele, mida ise «genereerida» sai; tähelepanu köitsid mitmed psühhoteraapilised ja müstilised ideed Idast, sealhulgas transsendentaalne meditatsioon (TM). TM-i propageerijad väitsid, et sellel tehnikal pole mingit religiooset allteksti, kuigi teraapia ja usu piirid on Idas mõnel puhul vägagi ebamäärased.

60-ndail aastail vallandus kosmilisi probleeme käsitlevate kino- ja teleseriaalide buum, «Tähtede sõja» skeem. Sellistes tulevikunägemustes tehti panus tehnikale ja inim-mõistuse kõrvõimsusele, elu otsingutele teistel planeetidel.

Samal ajal hakkasid üle maailma laekuma teated UFO-de nägemisest ja «tulnukatega» kontakteerumisest. Mõistagi kuulutasid selliste näiliselt maaväliste olendite poolt pakutud sõnumid uue rahuajastu saabumist siis, kui kogu maailm ühineb.

Neil aastakümnetel hoogustus astroloogia-alane tegevus. Selle vahendusel sisendati inimmeeltesse «uue ajastu» lootus lõöksõnadega «koidab Veevalaja ajastu». Astroloogid kinnitavad, et «praeguse üleminekuperioodiga jätab maailm hüvasti Kalade ajastuga», seega ka «traditsioonilise kristlusega». Veevalaja ajastult oodatakse õitsengut ja rahu, kuna «kahaneb kristluse mõju».

Raymond A. Moody populaarne raamat «Elu pärast elu» (ilm. 1976) pakkus seda, mida paljud olid valmis tunnustama teaduslikult usaldatavana — et surm on ainult üks teise maailma.

Kõik nimetatud mõjud etendavad jätkuvalt sügavat osa inimeste ettevalmistamisel nende ideede vastuvõtmiseks, mida hõlmab «Uue Ajastu» liikumine. Need vormivad inimeste vaatenurki ning otsustusi: õige-vale, tõde-ebatõde. Kõnealusel liikumisel on võimalused mõjustada suuremal-vähemal määral kõiki eluvaldkondi — haridust, tervishoidu, psühholoogiat, kunsti, ärielu, majandust, usku, teadust jm.

Nagu nimetatud, etendavad selles liikumises kaalukat osa erinevate «vaimsete allikate» sõnumid, milles imelisel soe kuulutus armastusest seguneb arvukate ideede ja käsitlustega, mis on otseselt vastuolus Piibliga. Selliste «kanalite» populaarsuse määrab tõsiasi, et nad kõnelevad inimestele asju, mida inimesed kuulda tahavad, lubavad teha seda, mida inimesed teha tahavad, uskuda seda, mida nad uskuda tahavad — või üldse mitte midagi uskuda.

Seetõttu on mõistetav «Uue Ajastu» liikumise suhtumine Piibli autoriteeti: KOGU liikumine «nõustub mitte nõustuma Piibliga, nõustub «vaimsete kanalite» väidetega, et Pühakiri eksib mõningates väga tähtsates punktides.»

«Vaimsed allikad» kuulutavad inimvaimu kosmilist evolutsiooni — et inimkond astub ühe astme võrra edasi ja kõik läheb Maal palju paremini. Piibel õpetab, et siis, kui inimene tuli Looja, Jumala kätest, oli ta täiuslik. Patt tõi allakäigu. Piibli järgi ei saa inimkond aastatuhandete jooksul muutuda paremaks, vaid sedavõrd, kuidas ta Ju-

malast kaugeneb, ainult halvemaks.

«Vaimsed allikad» räägivad kõik taaskehastumisest, ja õpetavad, et surma ei ole. Piibel õpetab, et väide: «Te ei sure tõepoolest mitte!» 1 Ms 3, 4 oli saatana esimene vale. Piibel õpetab, et tuleb kohus. Piibel õpetab, et need, kes usaldavad Jumalat, toetuvad ülestõusmisele, mitte taaskehastumisele.

«Vaimsed allikad» kuulutavad, et Jeesus Naatsaretist oli lihtsalt üks Jumala poolt saadetud taaskehastunud õpetaja. Piibel õpetab, et Jeesus on Jumal, kes tuli Maale selleks, et elada ja surra inimekonna eest.

«Vaimsed allikad» ei räägi midagi kuradi, saatana tegevlikust olemusest. Nad väidavad hoopis, et ta on hea ingel, kellele Piibel tahab heita haiba valgust. Piibel näitab, et saatana on oma olemuselt läbinisti petis ja valede allikas.

«Vaimsed allikad» õpetavad, et ei ole olemas sellist asja nagu absoluutne tõde või absoluutne pahe. Igaüks loob endale tõe ise; tõdede mitmekesisus pakub igale inimesele võimaluse valida talle sobiv. Piibel nimetab Jeesust teeks, tööks ja eluks ning liisab: «Te tunnetate tõe ja tõe teeb teid vabaks!»

«Vaimsed allikad» õpetavad, et inimene on oma olemuselt ise Jumal või pool — Jumal ning et me loome omaenda reaali ja seadused ise.

Piibel õpetab, et me oleme Jumala ainulaadne looming. Me oleme Tema «näo järgi» loodud, kuid me erineveme Temast. Pühakiri rõhutab, et ainult need, kes võtavad Jeesuse Kristuse vastu oma Päästjaks ja Issandaks, kes sel teel saavad Jumala lasteks, saavad PÄRAST Kristuse teist tulekut õiguse valitseda koos Jumalaga. Piibel õpetab, et lahus Jumalast on inimene jõuetu tegema head.

Mõistame, et seda loetelu võiks jätkata, ent juba õeldugi räägib kõnekalt: kõik taandub valikule — kas Piibel või «vaimsed allikad». Me ei saa uskuda mõlemat, sest valgusfoor, mis plingib ühtaegu nii punast kui rohelist tuld, on mõttetu.

MALL VAHTRAMÄE

Väljaandja: SP Adventistide Eesti Liit
Toimetaja: MALL VAHTRAMÄE
Toimetus: 202 400 Tartu, Linda 9
kontakttelefon: 28443.

Trükiarv 10 000
Hind 30 kop.
Esialgne ilmutumissagedus: 6 numbrit aastas.
Teil. 636.

Kirju teie ettepanekute, küsimuste ja «Meie Aja» tellimissooviga ootame toimetuse aadressil: 202 400 Tartu Linda 9.
Aastakäigu tellimishind 1991. aastal on rbl. 2.50.